

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 365/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

[REDACTED] a [REDACTED] zastúpených advokátom JUDr. Miroslavom Bachyncom, Podbiel 177, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 31C/148/2008 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa v poradí druhou ústavnou sťažnosťou doručenu Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. marca 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne navrhujú, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a požadujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému v sume 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, príloh k nej priložených, ako aj z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že na základe žaloby doručenej okresnému súdu 11. júla 2008 je sťažovateľ [REDACTED] žalovaným v 6. rade a sťažovateľka [REDACTED] žalovanou v 7. rade v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Popisujúc chronologický priebeh doterajšieho konania, sťažovatelia uvádzajú, že okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 31C/148/2008-392 z 31. marca 2016, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalobcovia proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej

len „krajský súd“) uznesením č. k. 8Co/133/2017-435 z 31. mája 2017 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesením z 13. júna 2019 bolo konanie proti žalovanému v 10. rade zastavené, uznesením z 25. februára 2020 súd rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičom po žalovanom v 16. rade a uznesením z 9. júla 2020 bol návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý. Následne bol 18. septembra 2020 spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobcov proti uzneseniu okresného súdu z 13. júna 2019, na základe ktorého bolo predmetné uznesenie krajským súdom zrušené, a to uznesením č. k. 6Co/126/2020-571 z 20. októbra 2022.

3. Sťažovatelia sa už ústavnou sťažnosťou doručenu 29. novembra 2022 (spolu s ďalšími sťažovateľmi, pozn.) domáhali vyslovenia porušenia základných práv podľa ústavy, ako i práva podľa dohovoru označených v bode 1 tohto uznesenia postupom okresného súdu v napadnutom konaní. O tejto ich predchádzajúcej ústavnej sťažnosti rozhodol ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 715/2022-23 zo 16. marca 2023, právoplatným 28. marca 2023, tak, že vyslovil porušenie uvedených práv sťažovateľov postupom okresného súdu, prikázal mu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 31C/148/2008 konal bez zbytočných prietahov, priznal im náhradu trov konania a finančné zadosťučinenie každému v sume 3 000 eur. Po právoplatnosti uvedeného nálezu podali sťažovatelia posudzovanú ústavnú sťažnosť.

4. Ústavný súd vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti považoval za vhodné požiadať okresný súd o vyjadrenie sa k jej obsahu [§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprS/177/2024 z 8. júla 2024 uviedol, že spis predložený súdu v súvislosti s predošlou ústavnou sťažnosťou sťažovateľov mu bol vrátený 8. marca 2023 a už 15. marca 2023 dala sudkyňa pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu č. k. 6Co/126/2020-571 z 20. októbra 2022. Uznesením zo 16. marca 2023 súd rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičmi žalovaného v 15. rade. Dňa 9. mája 2023 bol daný pokyn na opätovné doručenie rozhodnutia krajského súdu z dôvodu zániku právneho zastúpenia, 26. novembra 2023 súd požiadal právneho zástupcu sťažovateľov o predloženie plných mocí a zároveň bol vykonaný dopyt na Okresný úrad Žilina, katastrálny odbor. Ďalej boli odoslané žiadosti o pripojenie spisov od Okresného súdu Nitra a z archívu na účel vykonania ďalších zisťovaní podľa pokynov súdu druhej inštancie. V súvislosti so zistenými skutočnosťami bola 3. júna 2024 zaslaná výzva právnemu zástupcovi žalobcov a následne 8. júla 2024 súd uznesením zamietol návrh na pristúpenie do konania neznámeho vlastníka [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného Slovenským pozemkovým fondom. V závere svojho vyjadrenia okresný súd uviedol, že celková dĺžka konania je následkom zložitej procesnej situácie a veľkého počtu žalovaných, z ktorých niektorí sú neznámymi vlastníkami, niektorí sú osoby s neznámymi nástupcami a niektorí žalovaní zomreli, čo si vyžiadalo zdržanie konania do rozhodnutia o procesnom nástupníctve.

II. Argumentácia sťažovateľov

5. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní sťažovateľa podali túto ústavnú sťažnosť, v ktorej poukazujú nielen na nečinnosť, ale hlavne neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu, ktorá sa premietla do dvoch zrušujúcich rozhodnutí súdu druhej inštancie (uznesenie z 31. mája 2017 a uznesenie z 20. októbra 2022, pozn.) z dôvodov procesného pochybenia súdu prvej inštancie. Podľa ich názoru je žaloba nedôvodná a podaná v rozpore so skutočným stavom veci. Uvádzajú, že absenciou právoplatného rozhodnutia po bezmála 16 rokoch trvania súdneho sporu sú vystavení permanentnej právnej neistote, ktorá nepriaznivo ovplyvňuje aj ich zdravotný stav. Zásadná námietka vznesená v ústavnej sťažnosti spočíva v tom, že okresný súd aj po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 715/2022 nekoná plynulo a spôsobuje vo veci neodôvodnené prieťahy, keďže o ich návrhu z 13. marca 2023 na zastavenie časti konania nebolo dosiaľ rozhodnuté a súd nereagoval ani na ich žiadosť zo 6. apríla 2023 a opakovanú žiadosť z 28. novembra 2023 o určenie termínu pojednávania vo veci. Vzhľadom na to nadobudli presvedčenie, že príkaz ústavného súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov je zo strany okresného súdu úplne odignorovaný, a preto sa so sťažnosťou obrátili aj na predsedu súdu, ktorý ju vo svojej odpovedi z 21. februára 2024 vyhodnotil ako nedôvodnú a uviedol, že vo veci je nariadený jeho dohľad ako predsedu súdu a konanie je kontrolované v mesačnej periodicite. S touto odpoveďou sa nestotožnili a postup súdu považujú za odmietnutie spravodlivosti.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľmi tvrdené porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, ako aj námietka porušenia práva na súdnu ochranu postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z dôvodu existencie zbytočných prieťahov, a to predovšetkým v čase od právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 715/2022-23 zo 16. marca 2023. Keďže sťažovateľa vymedzili predmet ústavného prieskumu v petite ústavnej sťažnosti od začiatku predmetného konania, teda od podania žaloby v júli 2008, ústavný súd ho ustálil tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období do 28. marca 2023:

8. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

9. Z už uvedeného vyplýva, že ústavný súd rozhodol o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľov, ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31C/148/2008, a to vyhovujúcim nálezom č. k. I. ÚS 715/2022-23 zo 16. marca 2023.

10. Označený nález nadobudol právoplatnosť 28. marca 2023. Z toho vyplýva, že ústavná sťažnosť sťažovateľov sa v časti namietaného porušenia označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období do 28. marca 2023 týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol.

11. Na tomto základe ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po 28. marci 2023:

12. Pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia ju doručili ústavnému súdu 13. marca 2024, t. j. po necelých dvanástich mesiacoch po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu o ich predchádzajúcej ústavnej sťažnosti, ktoré sa týkalo tej istej veci.

13. Táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu v zásade už sama osebe vylučuje, aby ústavný súd po takom krátkom čase opätovne posudzoval namietané porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, keďže od predchádzajúceho rozhodnutia ústavného súdu neuplynulo také obdobie, pri ktorom by dĺžku konania bolo možné označiť za zjavne neprimeranú.

14. Vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľov bráni aj tá skutočnosť, že ústavný súd preskúmaním postupu okresného súdu, vychádzajúc z opisu skutkového stavu uvedeného sťažovateľmi a prihliadajúc na vyjadrenie okresného súdu (bod 4 tohto uznesenia), nezaznamenal takú nečinnosť, ktorú by bolo možné považovať za opakované neodôvodnené prietahy v konaní. Hoci napadnuté konanie nie je ešte právoplatne skončené, ústavný súd s odkazom na vlastnú judikatúru akcentuje, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, IV. US 513/2020).

15. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v období po 28. marci 2023, teda po právoplatnosti nález č. k. I. ÚS 715/2022-23 zo 16. marca 2023, neexistuje medzi postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31C/148/2008 a obsahom práv označených sťažovateľmi taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí časti ústavnej

sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

16. Porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovatelia namietajú v nadväznosti na nečinnosť a neefektívnu činnosť v postupe okresného súdu v napadnutom konaní.

17. Zjavným skutkovým základom ústavnej sťažnosti sú teda zbytočné prietahy v konaní okresného súdu a argumentácia sťažovateľov sa vzťahuje iba na jeho nečinnosť a neefektívnu činnosť. Základom označeného článku ústavy je právo na súdnu ochranu, respektíve spravodlivý proces, a nie právo na konanie bez zbytočných prietahov, ktoré je výslovne ustanovené v čl. 48 ods. 2 ústavy. Prerokovanie veci bez zbytočných prietahov teda nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, ibaže by namietané porušenie práva dosahovalo takú intenzitu, že by s ohľadom aj na ďalšie okolnosti daného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke) bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti.

18. Keďže ústavný súd nezistil, že by sa postup okresného súdu v napadnutom konaní vyznačoval zbytočnými prietahmi takej intenzity, ktorá by odôvodňovala porušenie označených práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a v konečnom dôsledku zapríčinil, že sťažovateľom bolo odňaté právo na súdnu ochranu, bolo potrebné pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júla 2024

Libor Duľa
predseda senátu